

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Kus-Trybek SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko (...) S.A. w W. Oddział Okręgowy w K.

o zapłatę i ustalenie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 28 sierpnia 2012 r. sygn. akt I C 629/10

1. zmienia zaskarżony wyrok przez nadanie mu brzmienia:

„w punkcie I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział Okręgowy w K. na rzecz powódki P. S. kwotę 29 860,40 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt złotych czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami od kwoty 27 000 zł od dnia 1 września 2009r. do dnia zapłaty, a od kwoty 2 860,40 zł od dnia 11 czerwca 2012r. do dnia zapłaty;

w punkcie IV. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2 532 zł (dwa tysiące pięćset trzydzieści dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

a w punkcie V kwotę 3 616 zł zastępuje kwotą 2 303 zł (dwa tysiące trzysta trzy złote)”;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, a w pozostałym zakresie koszty postępowania apelacyjnego wzajemnie między stronami znosi.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 lutego 2013 r.

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział Okręgowy w K. na rzecz małoletniej P. S. do rąk jej przedstawicielki ustawowej E. S. kwotę 35.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od 1 września 2009r. do dnia zapłaty; ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za szkodę mogącą powstać w przyszłości u powódki w związku przyczynowym z wypadkiem z dnia 3 maja 2008r.; w pozostałym zakresie powództwo oddał; zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; nakazał ściągnąć od strony pozwanej (...) S.A. w W. Oddział Okręgowy w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Krakowie kwotę 3.616,00 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu, od ponoszenia których powódka była zwolniona.

Bezspornym w sprawie było to, że w dniu 3 maja 2008 r. w G. woj. (...) B. T. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym kierując motocyklem marki Y. (...) o nr rej. (...) przez co doprowadził o potrącenia pieszej P. S., która w wyniku tego zdarzenia doznała obrażeń ciała w postaci: urazu głowy, wstrząśnienia mózgu, krwiaka okolicy ciemieniowo-potylicznej lewej, złamania łuski kości potylicznej po stronie lewej, poprzecznego złamania trzonu kości udowej prawej, dwóch ran (10 cm i 2 cm) tylnej powierzchni uda prawego, rany podudzia prawego na powierzchni bocznej podudzia długości 10 cm z ubytkiem skóry, złamania nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej prawej, urazu brzucha – stłuczenia, krwiaka prawego płata wątroby, co spowodowało chorobę realnie zagrażającą życiu.

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II K 170/08, Sąd Rejonowy w Myślenicach Wydział II Karny uznał oskarżonego B. T. za winnego spowodowania tegoż wypadku drogowego (art. 177 § 2 k.k.).

Kierujący motocyklem B. T., posiadał wykupioną u strony pozwanej – (...) S.A. z siedzibą w W. polisę ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmującą okres, w którym doszło do wypadku.

Strona pozwana co do zasady uznała zgłoszone roszczenia powódki i decyzją z dnia 25 czerwca 2008 r. przyznała jej bezsporną kwotę 30.017,99 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania.

Pismem z dnia 17 lipca 2009 r. E. S. – w imieniu własnym i jako przedstawicielki ustawowej małoletniej córki, tj. powódki P. S. - wystąpiła do strony pozwanej z wnioskiem o przyznanie i wypłatę oprócz kwoty dotychczas – dodatkowo kwoty 120.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i 10.166,43 zł tytułem wydatków gotówkowych w związku z zaistniałym wypadkiem, załączając odpowiednio przy tym stosowne rachunki i inną dokumentację.

Ustosunkowując się zgłoszonego wniosku, strona pozwana - pismem z dnia 24 września 2009 r. - poinformowała powódkę, że przyznaje jej odszkodowanie w łącznej kwocie 66.191,20 zł i kwota taka – uwzględniając wcześniej przesłaną zaliczkę w kwocie 30.017,99 zł – została powódce wypłacona .

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że powódka po wypadku w okresie od 3 do 7 maja 2008 r. była hospitalizowana na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w K., gdzie rozpoznano u niej uraz wielomiejscowy, uraz głowy, wstrząśnienie mózgu, złamanie w łusce potylicznej po stronie lewej, krwiak podczepcowy w okolicy potyliczno-ciemieniowej lewej, rany tłuczone podudzia i uda prawego, złamanie poprzeczne trzonu uda prawego, złamanie gałęzi górnej i dolnej kości łonowej prawej, złamanie nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej prawej, stłuczenie łokcia prawego, stłuczenie wątroby (krwiak pourazowy), podejrzenie stłuczenia śledziony. Podczas hospitalizacji wobec powódki zastosowano leczenie operacyjne w postaci otwartej repozycji i zespolenia złamania uda prawego. Następnie małoletnia powódka przebywała od 7 do 30 maja 2008 r. na Oddziale Ortopedyczno-Urazowym Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w K..

W okresie od 18 sierpnia 2008 r. do 12 września 2008 r. oraz w okresie od 2 lutego 2009 r. do 24 lutego 2009 r. powódka przechodziła rehabilitację na Oddziale Rehabilitacji Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w K..

Ponadto w okresie 6 sierpnia 2009 r. do 1 września 2009 r. powódka była poddana leczeniu usprawniającemu i rehabilitacji w Szpitalu Uzdrawiskowym dla Dzieci w G..

W okresie od 18 sierpnia do 14 września 2010 r. małaletnia powódka przebywała na leczeniu klimatycznym i rehabilitacyjnym w Śląskim Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowym w R., a w okresach 17-27 stycznia 2011 r., 13-24 lutego 2012 r. i 26 kwietnia – 8 maja 2012 r. przechodziła zabiegi rehabilitacyjne w NZOZ Stacji Opieki Caritas Archidiecezji (...)w M., a ponadto na przełomie 2011/2012 uczęszczała na zabiegi rehabilitacyjne w wodzie (basen) w (...) Centrum Rehabilitacji Dzieci „Solidarność” w R..

W związku z następstwami wypadku z dnia 3 maja 2008 r. u małaletniej powódki P. S. długotrwały uszczerbek na zdrowiu z powodu złamania łuski kości potylicznej wynosi 5%, z powodu złamania kości udowej prawej – 15%, z powodu złamania gałęzi górnej i dolnej kości łonowej prawej – 10%, z powodu złamania nadkłykcia przyśrodkowego kości ramieniowej prawej – 5%, zaś trwały uszczerbek na zdrowiu: z powodu zaburzeń adaptacyjnych będących następstwem urazów wynosi 10% i z powodu blizn szpecących – 10%. Sumaryczna zatem wysokość długotrwałego uszczerbku na zdrowiu małaletniej powódki w związku z następstwami wypadku wynosi 35 %, zaś trwałego uszczerbku na zdrowiu - 20%.

Po wypadku przez miesiąc powódka nie chodziła do szkoły, a od września była dowożona do szkoły przez rodziców, ponieważ nie wyrażała chęci podjęcia indywidualnego douczania. W domu opiekowała się nią matka, chociaż sama była poszkodowana w tym wypadku i wiązało się to dla niej z kosztami, gdyż wówczas pracowała a urlop wychowawczy jest tylko w części płatny. Przez około trzy miesiące goiły się jej blizny powypadkowe, w związku z czym musiała zażywać antybiotyki, miała czyszczone rany i zakładane opatrunki, które matka zmieniała jej codziennie w domu, ponadto co dwa tygodnie musiała jeździć na konsultacje lekarskie do P..

Powódka obecnie ma 16 lat i rozpocznie naukę w pierwszej klasie liceum ogólnokształcącego w K..

Aktualnie małaletnia powódka wymaga psychoterapii w związku z zaburzeniami adaptacyjnymi, a z uwagi na niejasną kwestię następstwa w postaci zaburzeń funkcji poznawczych konieczne jest badanie psychologiczne w tym zakresie za dwa lata. Obecnie stwierdza się całkowity powrót do zdrowia w zakresie sprawności ruchowej, natomiast jako trwałe następstwo należy uznać opisane blizny, a także w/w otwarty problem leczenia psychologicznego zaburzeń adaptacyjnych. Powódka posiada orzeczenie o niepełnosprawności do 2015r., z którego wynika, że wymaga stałej rehabilitacji.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za częściowo uzasadnione.

W niniejszej sprawie w granicach odpowiedzialności określonej w art. 415 w zw. z art. 436 § 1 k.c. strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności gwarancyjnej za skutki wypadku jakiemu uległ małaletni powód. Sporną kwestią była natomiast wysokość należnego zadośćuczynienia pieniężnego i odszkodowania. Dalej odwołując się do art. 445 § 1 w zw. z art. 444 k.c. i jego wykładni Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednim dla rozpatrywanej sprawy zadośćuczynieniem pieniężnym jest łączna kwota 80.000,00 zł, przy czym strona pozwana wypłaciła już powódce 55.000,00 zł. Zatem należało w zakresie dochodzonej tytułem zadośćuczynienia kwoty 95.000,00 zł zasądzić 25.000,00 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalić. Wskazana kwota 25.000,00 zł niewątpliwie będzie stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość dla poszkodowanej. Natomiast jej kompensacyjny charakter nie powinien budzić wątpliwości biorąc pod uwagę charakter obrażeń, jakie poszkodowana P. S. odniosła w wyniku wypadku, doznany przez nią ból i cierpienie, okres i intensywność procesu leczenia, w tym konieczność wielokrotnego pobytu w szpitalu, a nadto konieczność wielomiesięcznej rehabilitacji.

Ustosunkowując się do roszczenia strony powodowej o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda łącznej kwoty 11.762,16 zł tytułem odszkodowania za koszty poniesione w związku z leczeniem i rehabilitacją, Sąd Okręgowy wskazał

na treść art. 444 § 1 k.c. oraz jego wykładnię i uznał, iż niewątpliwie powódka w związku z następstwami wypadku poniosła określone koszty leczenia, koszty przejazdu, koszty opieki, a także m.in. koszty zniszczonej odzieży, zakupu żywności, czy rozmów telefonicznych. Powódka celem wykazania swoich racji przedłożyła kserokopie stosownych rachunków, jednak były one zbyt nieczytelne, aby móc na ich podstawie precyzyjnie ustalić zakres wydatków poniesionych przez powódkę w tym zakresie. Tym niemniej nie oznacza to, iż Sąd nie miał możliwości dokonania własnej oceny w tym zakresie stosownie do treści art. 322 k.p.c. Jak podkreśla się w doktrynie i judykaturze, przepis ten umożliwia sądowi (tzw. *ius moderandi*) uwzględnienie żądania pozwu, chociaż żądana przez powoda kwota nie jest możliwa do ścisłego udowodnienia, co w przypadku braku przepisu prowadziłyby do oddalenia powództwa w tej części. Oczywiście powód musi udowodnić wszystkie pozostałe przesłanki zasadności roszczenia (np. fakt powstania szkody oraz zasadę odpowiedzialności pozwanego).

Uwzględniając zatem powyższą okoliczność w realiach przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy uznał, iż zasadnym będzie zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki - jako adekwatnej – kwoty 10.000,00 zł tytułem odszkodowania za wszelkie koszty związane koniecznością naprawy szkody odniesionej przez powódkę. Przyjmując taką kwotę Sąd wziął pod rozwagę całokształt zebranego materiału dowodowego, a nadto zasady doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, w tym w szczególności uwzględnił odległość pomiędzy miejscem zamieszkania małoletniej powódki w G. a szpitalem w K. P. oraz okres procesu leczenia, a nadto w pewnym zakresie posiłkował się treścią przedłożonych przez stronę powodową sporządzonych ręcznie zestawień wydatków poniesionych w związku z wypadkiem powódki oraz pisemnych oświadczeń złożonych przez T. S., mając oczywiście na uwadze – o czym wyżej wspomniano – okoliczność, iż dokumenty te mogą stanowić jedynie wyraz subiektywnego stanowiska strony powodowej i nie można im było przypisać waloru dowodu na okoliczność prawdziwości zawartych w nich treści.

Ostatecznie – uwzględniając wszystkie wyszczególnione powyżej kwoty - Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki łączną kwotę 35.000,00 zł, na którą złożyła się kwota 25.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę oraz kwota 10.000,00 zł tytułem odszkodowania (pkt I sentencji wyroku), zaś w dalej idącej części powództwo należało oddalić (punkt II sentencji wyroku).

Za zasadne Sąd Okręgowy uznał też roszczenie strony powodowej dotyczące ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku mogące powstać w przyszłości.

Sąd Okręgowy zasądził odsetki w wysokości ustawowej od dnia 1 września 2009 r., a więc zgodnie z żądaniem pozwu, kierując się w tym zakresie treścią art. 455 w zw. z art. 481 k.c.

Mając na względzie, że powództwo zostało uwzględnione jedynie w części o kosztach orzeczono na zasadzie art. 100 k.p.c. przy przyjęciu, że powódka wygrała sprawę w 33%, przegrywając w 66%, zaś strona pozwana wygrała w 66%, przegrywając w 33% .

Łączna kwota poniesionych przez powódkę kosztów sądowych stanowi sumę 3.617,00 zł (tj. wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 3.600 zł w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie..., Dz.U. z 2002 r., nr 162, poz. 1348; opłata od pełnomocnictwa – 17 zł). Z tego 33 % to kwota 1.193,61 zł. Powódka była zwolniona od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od pozwu w całości. Strona pozwana poniosła koszt wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, którego wynagrodzenie należało ustalić również w wysokości 3.600 zł (w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ..., Dz. U., nr 163, poz. 1349 ze zm.) + opłata od pełnomocnictwa - 17 zł, a więc łącznie 3.617,00 zł. Łączny koszt wynagrodzenia biegłych powołanych w niniejszej sprawie to kwota 2.701,38 zł, a opłata od pozwu od której powódka była zwolniona to 5.224 zł. Łącznie koszty procesu to kwota 7.925 zł, z czego pozwana ponosi 33%, tj. 3.616 zł.

W punkcie IV sentencji wyroku Sąd - na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) - nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu

Okręgowego w Krakowie kwotę 3.616,00 zł tytułem kosztów sądowych od pozwu, od ponoszenia których powódka była zwolniona.

Apelację od tego wyroku w części zasądzonej 10 000 zł tytułem odszkodowania oraz w zakresie kosztów procesu wniosła strona pozwana (...) S.A., która zarzuciła:

1. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że ścisłe udowodnienie roszczenia powódki w niniejszej sprawie w zakresie odszkodowania za koszty poniesione w związku z leczeniem i rehabilitacją jest niemożliwe lub nader utrudnione i zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 322 k.p.c. w wysokości 10 000 zł;

2. naruszenie art. 100 k.p.c. w zakresie orzeczenia o kosztach i błędne obciążenie pozwanego kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł oraz pozostałymi kosztami procesu 3 616 zł przy ich stosunkowym rozdzieleniu 33 % do 66%.

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa co do kwoty 10 000 zł oraz zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów procesu; ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego (...) S.A. w W. Oddział Okręgowy w K. jest częściowo uzasadniona.

Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny w zakresie obejmującym przebieg wypadku drogowego z 3 maja 2008 r., opis obrażeń doznanych przez powódkę, przebieg leczenia, skutki uszczerbku odczuwane przez powódkę oraz zakres likwidacji szkód dokonany dotychczas przez stronę pozwaną – Sąd Apelacyjny przyjął za własny gdyż wyprowadzony został z dowodów, których ocena odpowiada wskazaniom z art. 233 § 1 k.p.c. Dowody stanowiące podstawę tych ustaleń to głównie dokumenty niekwestionowane przez strony tak co do pochodzenia jak i autentyczności oraz opinia biegłych. Natomiast w zakresie wydatków poniesionych w związku z leczeniem i skutkami wypadku ustalenia te wymagają pewnego uzupełnienia co zostanie uczynione w dalszej części uzasadnienia po ogólnych uwagach.

Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Lex nr 378025). Jednak celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszaniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 308/10, Lex nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wskazanie, że były one obiektywnie potrzebne.

W konsekwencji należy przyjąć, że brak jest podstaw prawnych do zasądzenia odszkodowania z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu – odszkodowanie przysługuje bowiem w związku z poniesionym uszczerbkiem majątkowym, nie zaś w związku z uszczerbkiem na zdrowiu.

W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia (pobyt w szpitalu, pomocy pielęgniarstwa, koszty leków), specjalnego odżywiania się, nabycie protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń. Do grupy tej zalicza się również wydatki związane z transportem chorego na zabiegi i do szpitala, koszty związane z odwiedzinami chorego w szpitalu czy wynikające z konieczności specjalnej opieki i pielęgnacji nad chorym, koszty zabiegów rehabilitacyjnych, wreszcie koszty przygotowania do innego zawodu.

Z kolei przepis art. 322 k.p.c. umożliwia sądowi uwzględnienie żądania pozwu, choć żądana przez powoda kwota nie jest możliwa do ścisłego udowodnienia, co w przypadku braku przepisu prowadziło do oddalenia powództwa w

tej części. Oczywiście powód musi udowodnić wszystkie przesłanki zasadności roszczenia (np. fakt powstania szkody oraz zasadę odpowiedzialności pozwanego). W judykaturze wypowiedziani pogląd, że z uprawnienia zawartego w art. 322 k.p.c. sąd może skorzystać dopiero wówczas, gdy po wyczerpaniu wszystkich dostępnych dowodów okaże się, że ściśle udowodnienie żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1976 r., I CR 954/75, Lex nr 7795). Mając jednak na uwadze dominujące obecnie elementy kontradiktoryjności w procesie cywilnym, sąd nie może przez zastosowanie art. 322 k.p.c. zwolnić powoda z ciężaru gromadzenia materiału procesowego i dowodzenia faktów. Oznacza to, że stosowanie art. 322 k.p.c. możliwe jest dopiero, jeżeli powód wyczerpał wszelkie możliwe środki dowodowe.

Odmienne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2006 r., II CSK 108/05 (Lex nr 191249) w którym wypowiedział pogląd, że w obowiązującym stanie prawnym dotychczasowe rozumienie „niemożności” z art. 322 k.p.c. powinno podlegać zrewidowaniu w ten sposób, iż nie może chodzić już tylko o niemożność rozumiana w sensie obiektywnym, lecz także o niemożność ścisłego ustalenia szkody na podstawie materiału dowodowego przedstawionego przez powoda do oceny przez sąd. W takim razie sąd nie mając obowiązku przeprowadzenia uzupełniających dowodów z urzędu (np. dowodu z opinii biegłego), powinien, kiedy fakt poniesienia szkody jest bezsporny, podjąć próbę ustalenia jej wysokości na podstawie oceny „opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy”.

Przenosząc te uwagi i wskazania do roszczenia powódki uznać należy, że przedstawione dowody dają podstawę do zasądzenia odszkodowania w łącznej wysokości 4860,40 zł. W ocenie Sądu Apelacyjnego z żądania zgłoszonego w pozwie na uwzględnienie zasługują koszty leczenia w wysokości 1016,28 zł, koszty przejazdu w wysokości 705,60 zł oraz wartość zniszczonej odzieży w wysokości różnicy między 2 000 zł a podanymi wcześniej wydatkami.

Jeśli chodzi o koszty leczenia to nie ma wątpliwości, że w podanej tu wysokości nie pokrywają się z kosztami już zwróconymi przez stronę pozwaną w toku postępowania likwidacyjnego. Świadek E. S. zeznała, że wszystkie wydatki spisywała w zestawieniach a do tego gromadziła paragony i rachunki. Zestawienie obejmujące koszty zakupu leków – głównie żeli na kwotę 1016,28 zł sporządzone przez matkę powódki wyraźnie zawiera na wstępie informację, że jest to wykaz leków zakupionych po wysłaniu 20 lipca 2009 r. kopii rachunków do (...) (k.51). Nie ma powodów, by nie dać wiary świadkowi E. S., że takie wydatki zostały poczynione. Podobnie ocenić należy wydatki na dojazdy na kwotę 705,60 zł zwłaszcza, że z uwagi na zakres naprawienia szkody w tym zakresie przez stronę pozwaną nie pokrywa się z tą kwotą a z kolei doznane przez powódkę obrażenia i długotrwały proces leczenia uzasadnia przyjęcie, że korzystanie z środków komunikacji miejskiej nie było wskazane i celowym było zapewnienie powódce właściwych, wygodnych i bezpiecznych warunków do przewozu na wizyty lekarskie, rehabilitację i turnusy sanatoryjna. Choć matka powódki nie określiła jaka odzież uległa zniszczeniu w czasie wypadku to mając na uwadze zakres obrażeń powódki przyjąć należy, że chodzi tu o całą odzież i obuwie w które ubrana była powódka w dniu 3 maja 2008 r. Mając to na uwadze, wiek powódki oraz zasady doświadczenia życiowego przyjąć można, że wartość tych rzeczy nie przekroczyła 300 zł. W związku z czym z żądania odszkodowania zgłoszonego w pozwie na uwzględnienie zasługuje kwota 2000 zł (1016,28 plus 705,60 zł plus koszty zniszczonej odzieży 278,12 zł).

W toku procesu doszło do dwukrotnego rozszerzenia żądania pozwu mianowicie w piśmie z dnia 4 sierpnia 2010 r. powódka wniosła o zasądzenie dalszego odszkodowania w kwocie 573,83 zł tytułem zwrotu wydatków na zakup leków (k. 76), a w piśmie z dnia 6 czerwca 2012 r. wniosła o zasądzenie dalszej kwoty 2286,57 zł z tytułu wydatków na leczenie i dojazdy na wizyty lekarskie, rehabilitację i do szpitala uzdrowiskowego (k. 178). Podobnie jak do pozwu dołączone zostały zestawienia wydatków, przejazdów z podaniem odległości oraz rachunki i zaświadczenia potwierdzające pobyt w szpitalu uzdrowiskowym i na zabiegach rehabilitacyjnych (zestawienie k. 179, 180, rachunki k. 78, 79, 80, 199, zaświadczenia k. 182 – 193). Daje to podstawę do przyjęcia, że wydatki takie były celowe (z przyczyn podanych wcześniej) i co szczególnie ważne faktycznie zostały poniesione.

Pozostałe wydatki nie zostały w ocenie Sądu Apelacyjnego wykazane przez powódkę bowiem nie zaoferowano dowodów potwierdzających celowość opieki poza okresem uznanym przez stronę pozwaną ani też potrzebę szczególnego odżywiania powodującego wzrost wydatków na ten cel.

Ponieważ przez strony nie była kwestionowana wymagalność roszczenia zgłoszonego w pozwie, przyjęta przez Sąd Okręgowy odsetki od kwoty odszkodowania w wysokości 2000 zł zasądzono od 1 września 2009 r. a od pozostałej kwoty w wysokości 2860,40 zł (2286,57 zł plus 573,83 zł) od dnia 11 czerwca 2012 r. W aktach sprawy brak jest bowiem dowodu doręczenia stronie pozwanej pisma z dnia 4 sierpnia 2010 r. (rozszerzenie o 573,83 zł), a do pisma z 6 czerwca 2012 r. (drugie rozszerzenie żądania pozwu) dołączono dowód nadania listem poleconym na adres pozwanej. Pismo to do Sądu Okręgowego wpłynęło 11 czerwca 2012 r. więc można przyjąć, że i w tej dacie dotarło ono do strony pozwanej, która od tego czasu pozostaje w zwłoce z zapłatą kwoty 2860,40 zł.

Na uwzględnienie zasługiwał też zarzut naruszenia art. 100 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę kompensaty kosztów procesu, która znajduje zastosowanie w wypadku częściowego uwzględnienia żądań. Stanowi ona elastyczne zastosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy do sytuacji, w której obie strony są wygrywającym i przegrywającym zarazem. Przyjmuje się, że art. 100 k.p.c. nie wymaga arytmetycznie dokładnego rozliczenia kosztów procesu według stosunku części uwzględniającej do oddalonej, ale stawia słuszność jako zasadnicze kryterium rozłożenia kosztów. W orzecznictwie prezentowany jest pogląd, że stosunkowy podział kosztów procesu dotyczy ich całości, co oznacza przyjęcie sumy należności obu stron, ustalonych stosownie do zasad podanych w art. 98 § 2 i 3 k.p.c.. Sumę tę dzieli się proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swymi roszczeniami lub obroną, otrzymując w wyniku kwoty stanowiące ich udziały w całości kosztów. Jeżeli poniesione przez stronę koszty przewyższają obciążający ją udział, zasądzeniu na jej rzecz podlega różnica (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 1991 r., II CZ 255/90, OSP 1991, nr 11 – 12, s. 530). Stosując tą metodę rozliczenia kosztów przyjąć można, że powódka wygrała w 30% w związku z czym, jeżeli koszty zastępstwa procesowego dla obu stron wynosiły 3617 zł to po odjęciu od tej kwoty 1085 zł (tj. 30%) należnej powódce do zasądzenia na rzecz strony pozwanej od powódki pozostała kwota 2532 zł. Natomiast od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie należało ściągnąć opłatę od zasądzonej części powództwa to jest 1493 zł oraz 30% poniesionych wydatków czyli kwotę 810 zł co łącznie dało 2303 zł.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. a o kosztach w oparciu o art. 100 k.p.c.

Orzekając o kosztach Sąd Apelacyjny kierował się podanymi wcześniej uwagami dotyczącymi art. 100 k.p.c. i przyjął, że przy wartości przedmiotu zaskarżenia określonej na 10 000 zł apelacja uwzględniona została w połowie co uzasadnia zwrot połowy opłaty od apelacji, zaś pozostałe koszty procesu w postaci kosztów zastępstwa procesowego winny być zniesione między stronami.